

ДАВНО ОЧІКУВАНА КНИГА

Сумцов М.Ф. Дослідження з етнографії та історії культури Слобідської України: вибрані праці / М.Ф.Сумцов; упорядкування, підготовка тексту, передмова, післямова та примітки М.М.Красикова. – Харків: Вид-во "АТОС", 2008. – 558 с.; 30 с. іл.

У квітні 2009 року виповнилося 155 років з дня народження видатного знавця народного життя Слобожанщини, талановитого етнографа, неперевершеного фольклориста й філолога, заслуженого професора Харківського університету, академіка АН України Миколи Федоровича Сумцова. До цієї дати Харківський обласний центр народної творчості разом з Християнським благодійним фондом імені Андрія Первозваного, Центральною науковою бібліотекою Харківського національного університету ім. В.Н.Каразіна та Харківською державною науковою бібліотекою ім. В.Г.Короленка здійснив видання вибраних праць М.Сумцова під назвою "Дослідження з етнографії та історії культури Слобідської України".

Як зазначив у післямові упорядник цієї книги Михайло Михайлович Красиков, "Харків на початку ХХІ століття починає повертати свій борг М.Сумцову"¹, адже після смерті вченого лише незначна частина праць з його доробку була опублікована. Зі здобуттям Україною незалежності побачили світ репринтне видання "Личные обереги от сглаза"², в українському перекладі була видана праця "Культурні переживання". У 2002 р. була перевидана фундаментальна праця вченого "Слобожане"³. І ось, нарешті, перед нами нове видання – найповніше зібрання праць вченого з етнографії та історії культури Слобідської України.

У вступній статті "Вдячний син Слобожанщини. Микола Сумцов – дослідник і громадський діяч краю" упорядник подає ґрунтовну інформацію про наукову спадщину М.Сумцова, його життєвий шлях, зокрема, про наукове життя Харкова кінця ХІХ – початку ХХ століття.

Упорядник провів велику археографічну роботу. У книзі зібрані статті М.Сумцова, які публікувались в періодичних виданнях ("Харьковские губернские ведомости", "Южный край"), в наукових та науково-популярних часописах ("Киевская старина", "Этнографическое обозрение"), присвячені життю та творчості Г.Квітки, А.Метлинського, І.Манжури, Я.Щоголіва, Б.Грінченка, Д.Яворницького, розвідки про наукове життя Слобожанщини в цілому й Харківського університету зокрема. Ці праці давно стали бібліографічною рідкістю, тому їх перевидання заслуговує на високу оцінку.

М.Красиков провів надзвичайно кропітку роботу по підготовці текстів до друку – вніс орфографічні та пунктуаційні правки, виправив друкарські помилки, склав примітки.

Видання чітко структурно побудоване й тематично розділене. Розділ "Слобожане" вміщує відому історико-етнографічну розвідку М.Сумцова, що друкується повністю, тобто відтворює оригінальне видання з усіма ілюстраціями. Упорядником вдосконалено іменний та предметний покажчик, але, на жаль, не сформовано загального покажчика до видання, що, на нашу думку, було б доречним і корисним та, безумовно, підвищило б його науковий рівень. Окремими розділами подаються також статті М.Сумцова, присвячені дослідникам народної культури Слобідської України (Петру Іванову, Олені Радаковій та ін.) й слобожанському кобзарству.

Високої оцінки заслуговує також робота видавців книги. Видання гарно оформлене, добре підібраний шрифт, ілюстративний матеріал. Шкода лише, що переплутані підписи до фотографій на передньому та задньому форзацах.

Вважаємо, що видання вибраних праць Миколи Федоровича Сумцова має надзвичайно

велике значення не лише для дослідників Слобожанщини, а й для усіх, хто цікавиться проблемами української етнології та краєзнавства.

¹ Красиков М. М. Сумцов і ми / М. Красиков // Сумцов М. Ф. Дослідження з етнографії та історії культури Слобідської України: вибрані праці / упорядкування, підготовка тексту, післямова та примітки М. М. Красикова. – Харків, 2008. – С. 510.

² Сумцов Н. Личные обереги от сглаза.: репр. изд. – Харків, 1991. – 22 с.

³ Сумцов М. Ф. Слобожане: історико-етнографічна розвідка / підгот. тексту й мовна ред. Леоніда Ушкалова; слово до читача, примітки та післямова Валодимира Фрадкіна. – Харків, 2002. – 282 с.